

Politisk dokument for utdanningskvalitet

Politisk dokument for utdanningskvalitet tar for seg Studentorganisasjonen i Agders (STA) utdanningspolitikk, som kan bidra til å øke studentenes utdanningskvalitet ved Universitetet i Agder (UiA). Tiltakene i dokumentet skal bidra til økt kvalitet i utdanningen som gis i samspillet mellom studenter og ansatte, og studenter selv. Utdanningskvalitet er relevant for å videreføre forskning gjennom en meningsfylt utdanning, noe som bidrar til utviklingen av samfunnet. For å sikre utdanningskvalitet er det kollektive arbeidet viktig, og derfor vektlegger dokumentet studentmedvirkning og studenttilknytning til arbeidslivet.

Innholdsfortegnelse

1. Opptak til høyere utdanning	5
2. Studiekvalitet:	5
2.1. Læringsutbytte	5
2.2. Akademisk kalender	6
2.3. Dannelse	6
2.4. Rammepåstyrete utdanningsløp	6
2.5. Pensum	6
2.6. Undervisning.....	7
2.7. Underviseren	8
2.8. Førsteårstiltak	8
2.9. Tverrfaglig utdanning.....	9
2.11. Utveksling	9
3. Vurdering	9
3.1. Vurderingsformer:	9
3.2. Obligatorisk innlevering.....	10
3.3. Nasjonale deksamener	10
3.4. Gjennomføring av eksamen	10
3.5. Utsatt eksamen	10
3.6. Eksamenskvalitet.....	11
3.7. Større akademiske oppgaver.....	11
3.8. Sensur	11
3.9. Klagerett.....	12
4. Arbeidslivsrelevans:	12
4.1. Praksis	12
4.2. UiA Alumni.....	13

4.3. Kontakt med arbeidsliv.....	13
4.4. Karriererådgiving.....	13
5. Tilrettelegging	13
5.1. Tilretteleggingskontoret.....	14
5.2. Studier med støtte.....	14
6. Digitalisering	14
6.1. Digital undervisning.....	14
6.2. Digital vurdering.....	15
6.3. Informasjonsflyt.....	15
7. Utdanning for alle	15
7.1. Livslang læring.....	15
7.2. Etter- og videreutdanning	16
7.3. Desentralisert utdanning.....	16
8. Kvalitetskultur.....	17
8.1. Akademisk fellesskap.....	17
8.2. Kvalitetssystemet	17
8.3. Studiebarometeret	19
8.4. Studentrepresentasjon	19
9. Språk	19
10. Organisering av høyere utdanning.....	20
10.1. Nasjonal kompetansebank for undervisningsmetoder.....	20
10.2. Senter for fremragende utdanning (SFU)	20
10.3. Autonomi og styringsmodell.....	20
10.4. Kommersialisering av høyere utdanning.....	21
11. Rammefaktorer	21
9.1 Overgangen mellom videregående skole og høyere utdanning	21
9.2 Campusutvikling	21

<i>9.3 Gratisprinsippet</i>	21
<i>9.4 Heltidsstudenten</i>	22
<i>9.5 Frafall fra høyere utdanning</i>	22

1. Opptak til høyere utdanning

Universitetet må ta hensyn til samfunnets behov for kompetanse ved opptak og etablering av nye studieplasser.

1.1. Alternative opptaksordninger

Universitetet skal styrke muligheten for alternative opptaksordninger, herunder opptaksprøver og lignende.

Universitetet skal sikre tilgang til høyere utdanning for studenter med annen grunnkompetanse enn generell og spesiell studiekompetanse. Spesielt skal tresemesterstudieordning (TRES) og Y-veien styrkes.

1.2. Lokalt opptak

Universitetet skal ved lokalt opptak så tidlig som mulig gi svar på søknad til videreutdanning, etterutdanning og høyere grad.

1.3. En mangfoldig studentgruppe

Noen studier har tydelig skeivfordeling av studentgruppe sammenlignet med behov i samfunnet. Variasjon i studentmassen er et gode for studie- og fagmiljø. Ulike bakgrunner gir flere perspektiv inn i faglige diskusjoner.

Derfor bør det settes inn tiltak for å sikre et mangfold av studenter ved UiA. Ved igangsetting av tiltak skal det være fastslått at de er nødvendige og relevante. Tiltakene skal evalueres jevnlig for virkningsgrad.

2. Studiekvalitet

UiA skal ha motiverende studieprogram av høy faglig kvalitet.

Ledelsen på alle nivåer ved UiA skal prioritere utdanningskvalitet i ressursfordeling, strategi og kommunikasjon.

2.1. Læringsutbytte

Det skal foreligge tydelige, oppdaterte og lett tilgjengelige læringsutbyttebeskrivelser for alle studieprogram. Læringsutbyttebeskrivelsene skal bidra til at undervisere, studenter og omverdenen vet hva studentene skal kunne etter endt utdanning.

Læringsutbyttebeskrivelsene skal utvikles gjennom et tett samarbeid mellom vitenskapelig ansatte, studenter og relevante aktører fra arbeidslivet.

2.2. Akademisk kalender

Det skal til enhver tid være en oppdatert akademisk kalender tilgjengelig på universitetets nettside. Kalenderen skal informere om eksamensperioder, perioder for emneevalueringer og studiestart/avslutning. Kalenderen skal også inneholde tidspunkt for de ulike valg som gjennomføres blant studentene på universitetet det året kalenderen gjelder for.

Semesterplaner skal gjøres tilgjengelig for studentene ved studiestart.

Eksamensplaner skal gjøres tilgjengelig for studentene så tidlig som mulig, helst ved studiestart.

2.3. Dannelse

Alle førsteårsstudenter på universitetet skal gjennomføre emner som utvikler dannelse. Med utvikling av dannelse forstår vi egenskaper som trengs for å bidra til positiv samfunnsutvikling. Dette er blant annet kvalifikasjoner til å utvikle analytiske egenskaper, forstå kritisk tenking og bidra til utvikling av faglig etisk sans

2.4. Rammeplanstyrte utdanningsløp

I relevante profesjonsstudier kan det være en felles struktur med fagbolker for alle landets utdanningsinstitusjoner. Dette ivaretar en felles profesjonsforankring. De skal fremdeles ha et romslig antall frie studiepoeng, som sikrer at utdanningsinstitusjonene kan spille på sine sterke sider. En slik struktur vil gi de ulike utdanningsinstitusjonene mulighet til å profilere sine faglige styrker gjennom fordypning på enkeltområder.

2.5. Pensum

Universitetet i Agder skal etterstrebe å ha pensum, undervisning og forskning som gjenspeiler mangfoldet i verdensforståelser og kunnskapsforståelser.

Alle emner skal ha litteratur som er tidsaktuell. Litteraturen må inneholde oppdatert forskning og kunnskap som er relevant for faget og gir en tverrfaglig kompetanse. Forelesere skal senest ved semesterstart legge frem hvilken litteratur som skal brukes i det enkelte emne. I de tilfeller hvor litteraturen er tilnærmet lik i flere emner skal dette synliggjøres.

Studentsamskipnaden i Agder (SiA) skal legge til rette for at litteraturen kan kjøpes til rabatterte priser i bokform. Digital litteratur skal være gratis. Det må legges til rette for gode lån- og kjøpsavtaler for lesebrett på universitetsbiblioteket og Sørbok.

Universitetsbiblioteket skal sikre at eldre pensumlitteratur er tilgjengelig for utlån.

I situasjoner hvor ansatte setter opp egen litteratur skal dette godkjennes av nærmeste leder.

2.6. Undervisning

Undervisningen skal være basert på kvalitet, og ikke kvantitet. Ulike undervisningsformer skal bidra til at studentene får en bedre forståelse av forskning og faglitteratur.

2.6.1. Faglig kvalitet

Det skal være rom for faglig samtale mellom studenter og forelesere i en undervisningssituasjon.

Universitetet skal tilrettelegge for fysisk oppmøte i fysiske forelesninger. Universitetet skal stimulere til faglig samarbeid mellom studentene både i fysiske og digitale forelesninger. Hvis antall studenter øker, må også tilgangen på undervisere og andre ressurser øke.

Variert og god undervisning skal tilrettelegges etter individuelle og kollektive behov.

2.6.2. Undervisningstid

Undervisningsdagen for studenter skal ikke være lenger enn 8 timer, eller 40 timer per uke. Dersom undervisningsdagen er lenger enn 5 timer skal det være minst en halvtimes sammenhengende pause.

Det skal ikke legges opp til obligatorisk undervisning etter 16.00.

Det skal settes av tid til studentfrivillighet og deltakelse i studentdemokrati.

2.6.3. Arbeidsmengde

Forventet arbeidsmengde gjennom semesteret skal kommuniseres tydelig til studentene. Dette ansvaret faller til emneansvarlig. Arbeidsmengden i hvert emne og hvert semester skal vurderes i forbindelse med emne- og programevalueringen.

Det skal være samsvar mellom arbeidsmengde og antall studiepoeng. Hvert studiepoeng skal ha tilnærmet lik arbeidsmengde knyttet til seg.

2.6.4. Læringsmiljø

Studenter skal møte et moderne, personlig læringsmiljø. Det skal legges til rette for individuelle læringsopplegg, effektivitet, samhandling og fleksibilitet.

2.7. Underviseren

Undervisere skal ha faglig kompetanse på undervisningsfeltet. Dette skal sørge for god undervisningskvalitet.

Studenter skal oppleve varierte undervisningsformer. Alle undervisningsformene studenter opplever skal fremme læring.

Undervisningskvalitet skal være en prioritet for universitetet.

2.7.1. Kompetanse

Alle undervisere skal ha høy kompetanse i pedagogikk, didaktikk og digitale undervisningsformer.

Undervisere skal ha tilstrekkelig kompetanse innenfor relevant undervisningsspråk.

Underviseren skal ha en forskningsmessig tilnærming til egen undervisning. De skal være bevisst hvilke undervisningsformer som er hensiktsmessige i faget.

Der underviser har manglende kompetanse, skal universitetet sikre at de tilegner seg denne.

2.7.2. Merittering

Forholdet mellom forskning og undervisning skal være helhetlig. Ansatte ved UiA må derfor arbeide med begge. Det skal legges opp til et helhetlig karriereløp som fokuserer på både forskning og undervisning.

For å satse like mye på utdanning som forskning, må det stilles like krav til utvikling av kompetanse ved tilsetting eller opprykk fra en vitenskapelig stilling til en annen.

Det skal være en meritteringsordning for å premiere dyktige undervisere. Denne ordningen må inkludere fastsatte kvalitetsindikatorer som underviseren må oppnå for å kvalifisere.

2.8. Førsteårstiltak

Alle førsteårsstudenter skal ha tilbud om en mentorordning i løpet av sitt første semester. Mentorordningen skal styrke det faglige og sosiale miljøet for studentene.

En mentor skal ha et høyere utdanningsnivå enn studentene som veiledes. Alle studentmentorer skal få tilstrekkelig opplæring. Opplæring bør inneholde kurs i

veiledningskompetanse, menneskemøtekompetanse og innføring i fagtradisjon de skal veilede innenfor.

Studentmentorene skal få tilbud om kursbevis eller attest for gjennomført kurs.

Mentormøtene bør inneholde veiledning i tema som studieteknikk, akademisk skriving i relevant fagtradisjon, og eksamensforberedelse. Andre tema kan også inkluderes dersom de er faglig relevante for studentene.

Dersom mentorordning innføres med obligatorisk oppmøte, skal denne tiden inngå i total arbeidsmengde for studiet.

2.9. Tverrfaglig utdanning

Studentene skal delta aktivt i undervisningen og utforming av eget studieløp. Studenter skal lett kunne skape sine egne bachelor- og mastergrader.

Det skal tilrettelegges for at studenter ved UiA kan studere på tvers av fagområder og fakulteter.

2.10. Utveksling

Utteksling skal være likestilt med andre tverrfaglige tilbud, som for eksempel breddefag. Alle studenter skal informeres om aktuelle utvekslingsmuligheter.

Utteksling bør organiseres med aktiv avmelding. Det vil si at fakultetene og avdelingen skal sikre at det finnes aktuelle vindu i studieplan for gjennomføring av utveksling, og at studenter aktivt må melde seg av utvekslingsopphold.

Universitetet skal utvikle flere, kvalitetssikrede utvekslingsavtaler.

Universitetet skal legge til rette for god utvekslingsveiledning og -informering.

Det skal være avklart før utvekslingssemester hvorvidt emnene er godkjente innenfor norske studieprogram. Denne godkjenningen kan ikke trekkes tilbake i ettertid.

3. Vurdering

Vurdering skal sees på som en del av læringsprosessen og må gjenspeile forventet læringsutbytte.

3.1. Vurderingsformer:

Det skal i hvert emne gjennomføres ulike vurderinger med mer enn én vurderingsform.

I løpet av studieprogrammet skal det gjennomføres eksaminering med minst tre ulike vurderingsformer.

Tradisjonell skoleeksamen uten hjelpemiddel skal utfases som vanlig eksamensform. Dette skal gjøres fordi det reflekterer dårlig de egenskapene studenter skal utvikle for framtidig arbeid og samfunnsdeltakelse.

3.2. Obligatorisk innlevering

Omfanget av de obligatoriske innleveringene må ses i sammenheng med antall studiepoeng emnet gir, og hvilket formål innleveringen har. I oppgaver som krever eller oppfordrer til gruppearbeid skal foreleser legge til rette for dette. Studenter skal motta konstruktive tilbakemeldinger på alle obligatoriske innleveringer. Disse skal fordeles jevnt utover i semesteret.

3.3. Nasjonale deksamener

Nasjonale deksamener skal kun benyttes på rammeplanstyrte utdanninger.

Nasjonale deksamener skal ikke forekomme i emner der svarene krever drøfting og refleksjon, og formålet med besvarelsen ikke er å komme frem til et på forhånd gitt svar.

Resultatene av nasjonale deksamener skal ikke føres på vitnemålet, og skal kun brukes til internevaluering på institusjonsnivå.

3.4. Gjennomføring av eksamen

Universitetet skal sørge for at alle studenter kan fullføre eksaminering på likt grunnlag. Alle studenter som har behov for det, skal få tilrettelegging ved gjennomføringen av eksamen.

Digital eksamen skal være standarden ved skriftlige eksamener, og skal ikke medføre ekstrakostnader for studentene. Det skal være opp til hver enkelt student å velge å utføre eksamen for hånd.

Eksamensdatoer skal offentliggjøres så snart disse er klare. Dette inkluderer ordinær og utsatt eksamen, samt endring av eksamensdato. Det forventes at studenter får minimum to dager mellom hver eksamen. I emner som går parallelt på flere campus skal eksamen avholdes på samme dag med like eksamensoppgaver og like rammer.

Alle skriftlige eksamener, med unntak av bachelor- og masteroppgaver, skal anonymiseres. Dette gjøres ved bruk av kandidatnummer.

Studenter, forelesere og eksamensvakter må sikres tilstrekkelig kompetanse rundt gjennomføring av eksamen. Tekniske utfordringer skal aldri gå ut over studentenes eksamensforsøk.

3.5. Utsatt eksamen

Studenter skal ha rett på utsatt eksamen.

Dersom ordinær og utsatt eksamen kolliderer skal universitetet legge til rette for at begge eksamener kan gjennomføres.

Universitetet må legge til rette for at man kan gjennomføre utsatt eksamen i utlandet, dersom man er på utveksling når eksamen avvikles.

3.6. Eksamenskvalitet

Studentene skal få utlevert eksamensoppgaver uten feil. De skal være av høy kvalitet, i tråd med litteratur og forskning. Gjenbruk av eksamener skal unngås. Det er viktig at studentene ikke bare blir testet i å reprodusere fakta, men stimuleres til å tenke kritisk og anvende litteratur under eksamen.

3.7. Større akademiske oppgaver

Akademiske oppgaver inkluderer bachelor- og masteroppgaver, og andre faglig likestilte arbeid.

Studenter skal få fast oppfølging og veiledning i arbeid med akademiske oppgaver av større omfang. Oppfølging og veiledning skal gjennomføres på en faglig og pedagogisk god måte. Veileder skal ha veilederkompetanse.

Studenten skal få vurdering og tilbakemelding både underveis i arbeidet og etter fullført arbeid. Disse skal bidra til økt læring for studenten.

I arbeid med masteroppgaver og bacheloroppgaver skal studenten få individuell oppfølging.

3.8. Sensur

3.8.1. Sensurfrist

Tidsfrister for vurdering på innleveringsoppgaver og eksamen skal overholdes av studenter, ansatte og sensorer tilknyttet UiA. Det skal fra universitetets side etableres insentiver som gjør at fristene blir overholdt. Dersom det skulle forekomme at fristene ikke blir overholdt er det viktig at studenten får informasjon om dette innen rimelig tid.

Det skal gis økonomiske sanksjoner i form av bøter til institutter som ikke overholder sensurfristen.

3.8.2. Sensor og sensorveiledning

Alle som deltar i sensur av eksamener og større akademiske oppgaver skal få grundig opplæring.

Det skal foreligge en sensorveiledning som alle sensorer skal få god innføring i.

Sensorveiledningen skal være i tråd med læringsutbytte og pensum for emnet.

3.8.3. Begrunnelse

Det skal alltid gis skriftlig begrunnelse ved gitt karakter. Dette gjelder både bokstavkarakterer og bestått/ikke bestått. Begrunnelsen skal gi et tydelig bilde av kandidatens prestasjon og forbedringspotensial. Den skriftlige begrunnelsen skal gis i tillegg til muntlig begrunnelse etter muntlig eller praktisk eksamen.

3.9. Klagerett

Studentene skal i en klageprosess få en ny og selvstendig vurdering, hvor klageinstans ikke har kjennskap til tidligere karaktersetting. Klageprosessen må kvalitetssikres jevnlig, og rutiner for å bedre sensur og klagehåndtering skal alltid evalueres. I de tilfeller hvor en ny vurdering medfører karakterendring på mer enn to karakterer skal studenten få en tredje uavhengig vurdering uten at tidligere karakterer har blitt kjent. Denne vurderingen skal være gjeldende.

I de tilfeller hvor det klages på gruppeeksamen skal det gis individuell klagerett.

4. Arbeidslivsrelevans:

Arbeidslivsrelevans skal være gjennomgående i planleggingen av studier og emner innenfor alle studieprogram.

Universitetet, ved fakultet og avdeling, skal kontinuerlig revidere sine metoder for forbedring av arbeidslivsrelevans i alle studieprogram.

Alle studier ved UiA skal ha innhold som er relevant for dagens og framtidens arbeidsliv. Arbeidslivet skal spille en viktig rolle i studiene. Det må, så langt det lar seg gjøre, være en tydelig sammenheng mellom studier ved Universitet i Agder og arbeidsliv. UiA skal ha et særlig fokus på Agder-regionen. Universitetet må innta en aktiv rolle for å sørge for god kontakt og samarbeid med regionalt arbeid- og næringsliv.

4.1. Praksis

Relevant arbeidslivspraksis skal være en fast del av læringsutbyttebeskrivelsene.

Alle gradsstudier ved UiA skal tilby praksis eller ordnede traineeprogram i løpet av studieløpet. Det forventes at alle praksisplasser med tilknytting til UiA er relevante, og gir studentene et godt læringsutbytte. Universitetet skal også aktivt videreutvikle eksisterende praksisordninger.

UiA skal tilby praksisvirksomheter kurs i veiledningskompetanse. Alle praksisveiledere tilknyttet Universitet i Agder skal ha veiledningskompetanse og være egnet for å veilede studenter i praksis.

Foreldre med barn under 16 år, aleneforsørgere, studenter som er politisk aktive, studentfrivillighet og andre med særskilte behov skal ved søknad få tildelt praksisplass i nærheten av bosted. Det skal også være mulig for andre studenter å søke om å bli vurdert angående rett til tilrettelegging. Disse rettighetene skal informeres om til alle studentene på de aktuelle studiene.

Det skal gis god informasjon om praksis for studenter i rimelig tid før praksisperioden.

I profesjonsutdanninger med praksis forventes det at UiA forholder seg til nasjonale rammeplaner.

Gjennomføring av praksisperioder må organiseres slik at studentene ikke får økonomisk konsekvenser.

4.2. UiA Alumni

UiA skal ha en arena for kommunikasjon og samhandling mellom nåværende og tidligere studenter. Det skal være en informasjonskanal som formidler arbeidslivsmuligheter og networking. Det skal også hjelpe tidligere studenter i å opprettholde kontakt med medstudenter, og gjøre at universitetet kan opprettholde kontakt med tidligere studenter. Tidlige studenter skal kunne holde seg oppdatert på relevant forskning som del av deres egen karriereutvikling.

4.3. Kontakt med arbeidsliv

UiA skal ha en virtuell møteplass mellom studenter og arbeidsliv. Her skal bedrifter og organisasjoner i Agder og Norge kunne legge ut forslag til tema og oppgaver studenter kan arbeide med som en del av gradsarbeidet sitt.

4.4. Karriererådgiving

UiA skal ha et rådgivende organ som kan veilede studenter om fremtidige karrieremuligheter. Dette organet skal tilby relevante kurs og arrangement som kan forberede studentene på veien etter fullførte studier.

5. Tilrettelegging

UiA skal ha et godt tilbud om tilrettelegging for studenter med behov for det.

Universitetet plikter å informere alle studenter om tilretteleggingstilbud ved opptak som student ved universitetet.

Studenter med behov for tilrettelegging skal kun behøve å søke og dokumentere dette én gang i løpet av studietiden.

Når en student ber om tilrettelegging, skal det fattes et formelt vedtak på tilretteleggingstilbudet universitetet tilbyr studenten. Det skal være mulig for studenten å klage på vedtaket.

5.1. Organisering av tilrettelegging

Tilretteleggingskontoret skal tilby informasjon om tilrettelegging og støttetjenester. Tilretteleggingskontoret skal ha rådgivere med faglig kompetanse på veiledning og tilrettelegging.

UiA PULS skal tilby tjenester og kurs som kan gi studentene gode studievaner og lette deres møte med høyere utdanning. Dette tilbudet skal gis som en del av studiet.

5.2. Studier med støtte

Universitetet skal ha et godt støttetilbud for studenter med psykiske lidelser. Støttetilbudet skal innebære individuell oppfølging og rådgiving, og være tilpasset den enkelte student.

6. Digitalisering

UiA skal være et foregangsuniversitet for bruk av digitalisering for utdanningskvalitet. Digitalisering skal gjøres for å styrke faglig kvalitet og brukervennlighet der det er fornuftig. Universitetet må sikre at den digitale kompetansen blant studenter og ansatte er tilstrekkelig og tilby kurs ved behov. Bruk og valg av digitale verktøy i utdanningen bør basere seg på hva som benyttes i arbeidslivet, og bidra til at studentene utvikler digitale ferdigheter.

6.1. Digital undervisning

Digitalisert undervisning skal ikke være en erstatning for undervisning på campus.

Undervisere skal oppfordres til å benytte digitale læringsverktøy. Disse bør legge til rette for innovasjon knyttet til læringsmetoder.

Digitale læringsverktøy skal fungere som et supplement til ordinær undervisning.

Det bør tas opptak av forelesninger i emner med mange studenter. Dette skal gjøres i tråd med personvern. Formålet med dette skal være at studenter kan se eller høre forelesningen flere ganger.

6.2. Digital vurdering

Alle vurderinger bør avlegges digitalt dersom dette er mulig, men det skal være mulig å søke om å benytte tradisjonelle eksamensformer. Universitetet må sikre at tekniske utfordringer ikke er til ulempe for studenter eller ansatte.

6.3. Informasjonsflyt

Digitale plattformer skal brukes for å øke kontakt mellom studenter og vitenskapelig ansatte.

All informasjon til studenter skal gjøres tilgjengelig digitalt. Studenter, STA, linjeforeningene og studentaktivitetene må ha anledning til å dele informasjon til medstudenter ved hjelp av samme plattformer som universitetet.

7. Utdanning for alle

Universitet i Agder skal legge til rette for studenter som ønsker å gjennomføre studier på deltid. Studerende arbeidstakere er verdifullt for medstudenter og undervisningssituasjonen i seg selv ved universitetet. Dette er studenter som bidrar med relevant erfaring og kunnskap fra arbeidslivet inn i deres studier.

Høyere utdanning skal ikke sees som noe man fullfører før arbeidslivet. Heller skal høyere utdanning sees som noe kontinuerlig. Studenter skal ha muligheten til å studere mer når de ønsker, både ordinære studier og gjennom etter- og videreutdanning.

Universitetet skal legge til rette for gode ordninger for å kombinere jobb og studier for alle studenter. Digital undervisning kan brukes til å få til dette, men må ikke sees som den eneste løsningen.

7.1. Livslang læring

Universitetet skal legge til rette for mennesker i alle aldre å delta i høyere utdanning. Alder og tidligere utdanning skal ikke være til hinder for å studere. Variasjon i aldersgruppe blant studentene kan være et gode for læring.

Eldre studenter skal ikke sees som en separat studentgruppe. De skal ha tilgang til emner ved universitetet på lik linje med andre studenter.

Utdanningstilbud tilrettelagt spesielt for eldre studentgrupper skal ikke opprettes og drives på bekostning av ordinære studietilbud. Universitetet skal sikre nødvendig finansiering for å utvikle ønskede tilbud.

7.2. Etter- og videreutdanning

Etter- og videreutdanning (EVU) er kurs- og emnepakker spesielt satt sammen for å møte et konkret behov fra arbeidslivet. Disse pakkene er satt sammen med tanke på tidligere studier og arbeidserfaring.

Gode ordninger for EVU er viktig for å nå målet om 'livslang læring'. EVU-tilbudet skal bidra til kompetanseutvikling som møter samfunns- og arbeidslivets behov, samt legge til rette for personlig vekst for den enkelte.

7.2.1. Kvalitetssikring

Studieprogrammene innenfor EVU skal inngå i universitetets kvalitetssystem, på lik linje med ordinære studieprogram. Opptaket til EVU-tilbudene på UiA som gir studiepoeng skal være i tråd med nasjonale retningslinjer og gjenspeile studiets egenart.

Kortere enheter og enkeltemner kan brukes for oppdatering og påfyll av kompetanse. Disse bør også fungere som tverrfaglige tilbud.

7.2.2. Arbeidsliv

EVU må utarbeides i samarbeid med arbeidslivet. De skal legge til rette for kompetanse- og karriereutvikling for arbeidstakere gjennom hele deres karriereløp. Tilbudene som gis må gjenspeile samfunnets behov.

7.2.3. Finansiering

EVU-tilbud skal ikke finansieres av studieplassfinansiering som tildeles studieplasser på ordinære studieprogram.

For å oppnå en kostnadseffektiv og bærekraftig løsning til EVU må det legges til rette for lokale og regionale tilbud.

Ordinære emner ved UiA bør som hovedregel være tilgjengelige for EVU-studenter på likt finansieringsgrunnlag som øvrige studenter, men programstudenter skal alltid ha forrang.

7.3. Desentralisert utdanning

Universitetet skal legge til rette for at studenter med lavere mulighet for mobilitet kan studere nært sitt hjemsted.

Desentraliserte utdanningstilbud kan ha andre opptakssystemer enn ordinære studier. Regional tilknytting kan være et av opptakskriteriene. Samtidig må det sikres så lik tilgang på studiene som mulig.

Disse studiene skal finansieres utenom vanlig studieplassfinansiering.

8. Kvalitetskultur

Studenter og ansatte skal alle bidra til utvikling av kvalitet i utdanning og forskning. Begge parter skal være naturlige partnere i et faglig fellesskap. Det er avgjørende på et universitet med en god kvalitetskultur at systemer og infrastruktur bygges med utgangspunkt i evalueringer, tilbakemeldinger og følgeforskning.

Studenters kunnskap om egen læring og læringsutbytte skal vektlegges ved vurdering av utdanningskvalitet. Studenter skal ha muligheten til å delta aktivt i arbeidet med å heve kvaliteten på egen studiehverdag. Universitetet skal legge til rette for studentmedvirkning, og sørge for et velfungerende studentdemokrati.

8.1. Akademisk fellesskap

All aktivitet på universitetet skal være et samarbeid mellom studenter og ansatte. Målet er å oppnå et akademisk fellesskap med tilgjengelige møteplasser for kunnskapsutveksling, og faglig diskusjon hvor alle deltakere opplever likeverd.

Studenter skal ansees som partnere i arbeidet med å videreutvikle universitetet. De skal ha en sentral og betydningsfull rolle i de råd og organ som utarbeider, utformer og evaluerer det som foregår på universitetet. Lovfestet studentrepresentasjon er å anse som et minimum.

I videreutviklingen av studieprogrammer skal studenter bidra med erfaring og kompetanse for å sikre at studentenes perspektiver ivaretas. Ingen utdanningsprogram på universitetet skal opprettes eller tilbys uten at studenter har bidratt i utviklingen av dem. De faglige ansatte (underviserne) skal tilrettelegge undervisning og emner på en slik måte at studentenes innspill bidrar til forbedring og utvikling av disse.

Møter mellom alle parter innen academia er viktig for å sikre et akademisk fellesskap. Ledelsen ved fakultetene og avdeling for lærerutdanning skal ha et tett samarbeid med de studenttillitsvalgte.

Universitetet skal legge til rette for møteplasser mellom studenttillitsvalgte og ansatte på instituttene og fakultetene.

8.2. Kvalitetssystemet

Kvalitetssystemet på universitetet skal tydelig fordele ansvar for utdanningskvalitet mellom universitetets ulike styringsledd, i tillegg til å delegerer ansvar gjennom mandater og instruksjoner til ansatte. Studenter skal ha en sentral rolle i kvalitetsarbeidet, og skal delta på like vilkår som vitenskapelige ansatte. Studenter skal alltid høres i saker som omhandler utvikling av studieprogram.

8.2.1. Tillitsvalgte

Det er de tillitsvalgte som skal representere studentene på emnenivå og på studieprogramnivå i kvalitetsarbeidet.

Tillitsvalgte skal inkluderes i forberedelser og i arbeid med kvalitetsheving av emner og studieprogram.

STA og universitetet skal sikre tydelig arbeidsdeling i oppfølging av tillitsvalgte.

Der tillitsvalgte gir tilbakemelding som krever endring, skal fakultetet eller avdelingen iverksette tiltak og sørge for at nødvendig informasjon kommer tilbake til studentene.

Fakultetet skal sikre toveiskommunikasjon.

Underviser skal legge opp til valg av tillitsvalgt slik at denne rollen blir mer synlig og lettere tilgjengelig for et flertall av studentene. Underviser skal framstille vervet som noe ønskelig, ikke som en ren nødvendighet.

Emneansvarlig skal invitere tillitsvalgte til dialog i oppstarten av hvert semester. Dialogen skal bidra til å avklare forventninger mellom emneansvarlig og student når det gjelder undervisnings- og veiledersituasjonen. Denne dialogen skal også benyttes til å avgjøre form på emneevaluering.

Fakultetene og avdelingen skal utpeke en kontaktperson for de studenttillitsvalgte. Kontaktpersonen skal bistå de tillitsvalgte i deres rolle.

8.2.2. Evaluering av emner og studieprogram

Det skal gjennomføres midtveis- eller sluttevaluering i hvert emne. Studenter skal få informasjon om tidspunkt for evaluering i starten av semesteret. Tidspunktet skal avtales mellom tillitsvalgte og emneansvarlig. Det skal settes av tid til utførelse av evaluering i undervisningstiden.

Tillitsvalgt, i samarbeid med emneansvarlig, skal opprette en emnerapport med utgangspunkt i midtveis- eller sluttevalueringen. Denne kan basere seg på referat fra analogt gjennomført evaluering. Denne rapporten skal gjøres tilgjengelig for studentene både på norsk og engelsk.

Emneevalueringene skal legge opp til klare mål for forbedringer i emnet. Studierådet skal utarbeide en handlingsplan på bakgrunn av emnerapporten. Denne skal gjøres tilgjengelig for studentene. Handlingsplanen skal følges tett opp av studenttillitsvalgte, sammen med emneansvarlig og studieprogramleder.

Hvert tredje år skal det gjennomføres en eksamensevaluering av alle emner i et studieprogram for å sikre at alle eksamensoppgaver er av god kvalitet.

8.2.3. Revidering av kvalitetssystemet

Studentene skal være aktivt involvert i utforming og endring av kvalitetssystemet.

8.3. Studiebarometeret

Studiebarometeret kan benyttes som indikator for kvaliteten på universitets arbeid med studieprogram, studietilbud og andre faglige tilbud.

8.4. Studentrepresentasjon

UiA skal tilrettelegge for studentene slik at de aktivt kan medvirke i arbeidet med å fremme økt kvalitet i utdanningene som gis ved universitetet. Gjennom representasjon får studentene mulighet til å utforme utdanninger ved UiA.

Alle studenter skal ha muligheten til å representere studentene. Studenter som representerer andre, plikter å bruke retten og muligheten til deltakelse og medvirkning.

Studentene skal være representert i alle råd, styrer og utvalg med beslutningsmyndighet ved de ulike institusjonsnivåene på universitetet. Studentrepresentantene skal ta aktivt del i styringen av institusjonen på alle nivå. Universitetet skal, sammen med STA, sørge for at studentrepresentantene får tilstrekkelig opplæring til å utføre vervet på en god måte.

8.4.1. Fakultetsnivå

Studentene skal være representert i fakultetstyrer, avdelingsstyret, tillitsvalgtsamlinger og andre relevante råd, styrer og utvalg på fakultetsnivå. Studentrepresentantene skal aktivt ta del i styringen av fakultetet.

8.4.2. Instituttnivå

Studentene skal være representert i studieråd og andre relevante råd, styrer og utvalg. Studentrepresentantene skal aktivt ta del i utviklingen av instituttet.

8.4.3. Studentdemokratiet

Studentdemokratiet ved UiA skal ha en sentral rolle i å legge til rette for studenters medvirkning. Studentdemokratiet skal også fungere som et støtteapparat for de studenttillitsvalgte, slik at de kan gjennomføre sitt arbeid på en tilfredsstillende måte.

Universitetet skal legge til rette for at alle studenter som ønsker å delta i studentdemokratiet har mulighet til dette. Studentdemokratiet skal ha rom for å jobbe målrettet opp mot universitetets sentrale ledelse og andre relevante aktører.

9. Språk

Eksamen skal alltid være tilgjengelig både på bokmål og nynorsk.

Ved introdusering av ny fagterminologi bør underviser opplyse om korrekt versjon på begge målformer. Fagterminologi presentert på engelsk bør også presenteres på norsk.

Pensum bør være begrenset på engelsk på lavere studienivå. På masternivå kan mengden engelskspråklig pensumlitteratur øke noe.

10. Organisering av høyere utdanning

Organisering og dimensjonering av høyere utdanning er de nasjonale faktorene i sektoren som påvirker utdanningskvalitet lokalt. Dette gjelder organisering av høyere utdanning, nasjonale virkemidler for undervisningskvalitet og styringsmodell.

10.1. Nasjonal kompetansebank for undervisningsmetoder

Universitetet skal arbeide for en nasjonal kompetansebank for undervisningsmetoder. Dette skal være til hjelp og inspirasjon for underviseren, og bidra til variert undervisning for studentene.

10.2. Senter for fremragende utdanning (SFU)

SFU tilknyttet institusjonen skal bidra til ny innovativ læring, og økt utdanningskvalitet på institusjonen som helhet. STA skal støtte universitetets arbeid om å opprettholde eksisterende sentre, og etablering av nye sentre tilknyttet institusjonen. STA skal bistå i det nasjonale samarbeidet mellom SFU-ene

10.3. Autonomi og styringsmodell

Universitetet skal ha institusjonell autonomi, for å sikre god utdanning og fri forskning. Dette krever en finansieringsmodell som gir institusjon forutsigbarhet i arbeidsforholdene, hvor den primære finansieringen skal skje gjennom statlige midler. Styringen til departementet skal derimot begrenses til insentiv i resultatkomponenter, utviklingsavtale og andre enkeltvedtak.

Universitetet skal sikre godt samarbeid og god arbeidsdeling mellom campus, og andre institusjoner. Dette skal samle og styrke fagmiljøene, for også å kunne konkurrere på internasjonalt nivå.

Norsk høyere utdanningen skal være styrt etter etatsmodellen hvor Kunnskapsdepartementet har styringsrett over institusjonene på gitte, avklarte områder. Institusjonene skal ha stor organisatorisk autonomi og full faglig autonomi.

Universitetets rektorat skal være valgt. Det skal sikres studentrepresentasjon i alle kollegiale organer, og styrets leder skal være rektor av institusjonen.

10.4. Kommersialisering av høyere utdanning

Utdanning skal være en rett, og ikke en vare. STA skal støtte satsingen på høyere utdanning sin rolle i norsk utviklingspolitikk. I et globalt perspektiv skal STA støtte arbeidet for økt kvalitetssikring av høyere utdanning, og arbeidet for at høyere utdanning i større grad skal bli finansiert av det offentlige.

11. Rammefaktorer

Rammefaktorer er de faktorene som påvirker utdanningskvaliteten og studiehverdagen til studentene, men som ikke omfatter faglig kvalitet i utdanning eller forskning.

11.1 Overgangen mellom videregående skole og høyere utdanning

Det må sikres en myk overgang for studenter mellom videregående og høyere utdanning. Dette for at studentene skal ha best mulig faglig- og sosial startkompetanse. Universitetet har her en viktig rolle i å tilby faglig og sosial veiledning, kommunisere forventninger til det å være student, tilgjengeliggjøre informasjon og sikre tydelig kommunikasjon på ulike plattformer.

11.2 Campusutvikling

Ved utbygging og utvikling av campus skal studenter alltid involveres i startfasen, planarbeid, prosjektgrupper og brukervedvirkning. Campusutvikling skal sikre areal for det akademiske fellesskap.

I campusutvikling skal universitetet også legge til rette for at studenter får arealet det er behov for, med utgangspunkt i studenttallet. Øker antall studenter, må også areal videreutvikles.

Studentene må sikres et tilstrekkelig antall leseplasser, både på biblioteket og på lesesaler. Semesterregistrerte studenter ved UiA skal alltid ha førsteretten på plassene i undervisningsrom, grupperom og på lesesaler.

I eksamensperioden skal universitetets og bibliotekets generelle åpningstid alltid utvides.

11.3 Gratisprinsippet

Universitetet skal sikre gratisprinsippet for alle studenter både på og utenfor campus. I tilfeller når det koster studentene å delta i undervisning utenfor campus, skal det være et alternativt opplegg tilgjengelig.

Universitetet skal sette av et fond hvor studenter med dårlig økonomi kan søke ekstra støtte. Ordningen skal være behovsprøvd.

I tilfeller hvor undervisning krever obligatorisk utstyr, forventes det at universitetet tilbyr gode og rimelige alternativ.. Annet undervisningsmateriell og utstyr universitetet tilbyr må kunne forventes å være av god kvalitet, i god stand og tilgjengelig i tilstrekkelig kvantum.

11.4 Heltidsstudenten

Heltidsstudenten bruker tid tilsvarende en normal arbeidsuke på studier. De forventes ikke å måtte arbeide ved siden av for å ha mulighet til å ta utdanning på normert tid.

Universitetet skal jobbe for økt studiestøtte for å sikre målet om 'heltidsstudenten'.

Universitetet skal etterstrebe lokalt og nasjonalt gjennomslag for heltidsstudenten.

STA støtter ekstra stipendordninger for studenter som publiserer for å få publiseringspoeng, og/eller deltar i relevant praksis utenom studiene.

11.5 Frafall fra høyere utdanning

Universitetet må utarbeide en lokal handlingsplan som forebygger frafall i høyere utdanning. I tillegg til handlingsplanen med konkrete tiltak må universitetet legge til rette for smidige og enkle overgangsordninger mellom studier, dersom en student ønsker å bytte til ledige studier.

Revidert 21.04.21